

**EUROPOS HUMANITARINIO UNIVERSITETO
POVEIKIO KILMĖS VALSTYBEI IR REGIONUI VERTINAMOSIOS
SRITIES
IŠORINIO VERTINIMO
IŠVADOS**

TURINYS

I. SANTRAUKA.....	3
II. ĮŽANGA.....	4
III. VERTINAMOSIOS SRITIES ANALIZĖ.....	5
IV. GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI.....	9
V. VEIKLOS TOBULINIMO REKOMENDACIJOS.....	10

I. SANTRAUKA

1. Išorinio vertinimo tikslas – remiantis išorinio vertinimo išvadomis nustatyti Europos humanitarinio universiteto (toliau – EHU) poveikį kilmės valstybės ir regiono raidai, sukurti prielaidas EHU įtakai Baltarusijos visuomenei stiprinti, numatyti veiklos tobulinimo pagal vertinamąją sritį perspektyvą.
2. Vertinimo išvados yra grindžiamos EHU savianalizės ataskaitoje (toliau – SA) pateiktais duomenimis ir priedais.
3. Vertinimą atliko Vystomojo bendradarbiavimo departamento Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai skyriaus pirmoji sekretorė Aušra Gečaitė-Verksnienė.
4. EHU poveikio kilmės valstybei ir regionui vertinamosios srities išorinio vertinimo metu įvertintas teigiamai.
5. Sprendimas pagal sritį:

Vertinamoji sritis	Vertinimas balais
POVEIKIS KILMĖS VALSTYBEI IR REGIONUI	3

6. Pateikiami trys gerosios praktikos pavyzdžiai ir šešios rekomendacijos dėl veiklos tobulinimo.

II. IŽANGA

7. Išorinį EHU vertinimą organizavo Studijų kokybės vertinimo centras (toliau – SKVC) vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 49 straipsnio 3 dalimi ir Egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“, 3 punktu. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. V-650 buvo inicijuotas EHU išorinis vertinimas.

8. 2023 m. liepos mėn. vertinimą atliko Vystomojo bendradarbiavimo departamento Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai skyriaus pirmoji sekretorė Aušra Gečaitė-Verksnienė. Jis buvo vykdomas vadovaujantis Aprašu ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2023 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. V-224 „Dėl Poveikio aukštosios mokyklos egzilyje kilmės valstybei ir regionui vertinamosios srities analizuojamų duomenų ir informacijos sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas).

9. Vertinimo išvados ir rekomendacijos buvo parengtos ir pateiktos SKVC ir EHU.

10. Vertinant aukštosios mokyklos egzilyje veiklą vertinamoji sritis turi būti įvertinama vienu iš penkių balų: 5 balai (puikiai) – sritis yra išskirtinai gera; 4 balai (labai gerai) – sritis yra labai gera be jokių trūkumų; 3 balai (gerai) – sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų; 2 balai (patenkinamai) – sritis tenkina minimaliuosius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti; 1 balas – sritis netenkina minimaliųjų reikalavimų.

III. VERTINAMOSIOS SRITIES ANALIZĖ

Poveikio aukštosios mokyklos egzilyje kilmės valstybei ir regionui sritis analizuojama pagal šiuos Įsakyme patvirtintus analizuojamus duomenis ir informaciją:

1. *Analizuojama, kokios apimties poveikis kilmės valstybės (regiono) raidai yra numatytas aukštosios mokyklos egzilyje strateginiuose dokumentuose.*
2. *Nagrinėjama, kuo aukštoji mokykla egzilyje išsiskiria iš kitų kilmės valstybės aukštųjų mokyklų ir kuo šis išskirtinumas yra svarbus kilmės valstybės raidai.*
3. *Vertinama, kaip aukštoji mokykla egzilyje prisideda prie demokratinių Europos vertybių sklaidos kilmės valstybėje ir regione.*
4. *Pateikiama duomenų, kiek aukštosios mokyklos egzilyje absolventų (studentų) sugrįžta į kilmės valstybę.*
5. *Analizuojama, kaip aukštosios mokyklos egzilyje studentai ir absolventai prisideda prie politinių, socialinių, ekonominių ir kultūrinių pokyčių kilmės valstybėje.*
6. *Vertinama, kaip aukštoji mokykla egzilyje prisideda prie lygių galimybių ir įvairovės puoselėjimo kilmės valstybėje.*
7. *Pateikiama informacija, ar ir kokia apimtimi yra numatytas aktualių kilmės valstybei temų įtraukimas į baigiamųjų darbų aprašus (pagal studijų programas).*
8. *Analizuojama aukštosios mokyklos egzilyje akademinio ir administracinio personalo visuomeninio (pilietinio) aktyvumo raiškos įvairovė ir dinamika.*
9. *Aprašoma, kokiomis formomis aukštoji mokykla egzilyje bendradarbiauja su socialiniais partneriais kilmės valstybėje (arba susijusiais su kilmės valstybe).*
10. *Pateikiama informacija, kaip tarptautiniai donoriai ir kilmės valstybės pilietinės visuomenės organizacijos vertina aukštąją mokyklą egzilyje.*
11. *Vertinamas aukštosios mokyklos vaidmuo užtikrinant kilmės valstybės piliečių (studentų ir dėstytojų) galimybę naudotis bendromis Europos aukštojo mokslo programomis.*

Su poveikiu kilmės valstybei susijusių veiklų įtvirtinimas EHU strateginiuose dokumentuose

11. EHU pateiktoje SA nurodoma, kad poveikio kilmės valstybei ir regionui tikslai atspindėti 2019–2024 m. EHU strategijoje ir patikslintoje 2021–2026 m. EHU strategijoje. Strateginiuose dokumentuose EHU misija apibrėžiama kaip į studentus orientuoto universiteto, skatinančio pilietinės visuomenės vystymąsi. 2024 m. ir 2026 m. vizijose akcentuojamas siekis pritraukti pilietiškai nusiteikusius studentus iš Baltarusijos ir regiono. Pažymėtina, kad strateginėse gairėse EHU vertybės yra apibrėžiamos kaip Europos vertybės – visapusiško studentų tobulėjimo ir demokratinio požiūrio į asmeninį ir pilietinį vystymąsi skatinimas taikant liberalų mokymąsi ir mokymą ir ugdant kritišką požiūrį.

12. „Trečiosios misijos veiklos“ įtraukimas į 2021–2026 m. EHU strategiją vertintinas teigiamai. „Trečiosios misijos veiklos“, kurios yra integruota universiteto veiklos dalis, ne tik papildys EHU mokymo ir mokslinių tyrimų funkcijas, bet ir išplės jų poveikį – bus įtrauktos išorės suinteresuotosios šalys ir auditorijos. EHU pateiktoje SA nurodoma, kad planuojamas EHU Nuotolinio mokymo centro ir EHU Resursų centro Baltarusijai ir aplinkiniam regionui įsteigimas, tačiau joje nėra išsamiau aprašytas 2021–2026 m. EHU strategijoje ir 2021–2026 m. EHU veiksmų plane numatytas EHU centro (EHU Hub) įsteigimas.

EHU išskirtinumas iš kitų kilmės valstybės aukštųjų mokyklų ir išskirtinumo svarba kilmės valstybės raidai

13. Palyginti su Baltarusijos aukštosiomis mokyklomis, EHU išskiria tuo, kad jis suteikia galimybę mokytis ir dalyvauti moksliniuose tyrimuose ir nėra taikomi jokie politiniai ar ideologiniai suvaržymai, yra skatinami demokratiški dėstytojų ir studentų santykiai.

14. Išskirtinis EHU bruožas yra dėmesys baltarusiškoms šaknims ir paveldui, atsispindintis EHU kalbų politikoje. Studijų dalykai dėstomi ne tik rusų, bet ir baltarusių kalba. **Rekomenduojama** plėsti baltarusių kalbos vartojimą EHU, stiprinti studentų baltarusišką tapatybę. EHU bakalauro studijų pradžioje paskaitos vyksta rusų ir (arba) baltarusių kalbomis, o studijų pabaigoje – anglų kalba. Tokia kalbų politika vertintina teigiamai, nes rusakalbiai abiturientai turi galimybę gerai išmokti anglų kalbą. EHU pateiktoje SA teigiama, kad studentai gali mokytis lietuvių kalbos. **Rekomenduojama** sustiprinti lietuvių kalbos mokymąsi EHU ir taip sudaryti studentams galimybę lengviau integruotis Lietuvoje, pirmiausia atsižvelgiant į tai, kad dėl politinių aplinkybių po studijų dalis studentų negrįžta į Baltarusiją.

15. SA teigiama, kad teisės, komunikacijos, politikos mokslų, filosofijos, istorijos, dizaino, informacinių technologijų studijų programos yra svarbios ugdant studentų kūrybišką, savarankišką, kritinį ir demokratinį mąstymą, o Laisvųjų menų koncepcija pagrįsta edukacinė paradigma ugdo kūrybinį mąstymą ne tik menų, bet ir kitose studijų kryptyse. Vertintojos nuomone, yra sudėtinga vertinti šių teiginių pagrįstumą.

16. Pritariama dėl studijų skaitmeninimo, kaip vieno iš pagrindinių veiksnių, leidžiančių daryti didesnę poveikį Baltarusijos visuomenei, todėl **rekomenduojama** pradėti vykdyti projektą „EHU nuotolinio mokymosi centro įsteigimas ir Baltarusijos nepriklausomų nuotolinio mokymosi paslaugų teikėjų tinklo sukūrimas“ kaip įmanoma skubiau.

17. Teigiamai vertinamas aktyvus EHU dalyvavimas Bolonijos procese, tačiau abejojama dėl universiteto galimybės dalytis patirtimi ir teikti paramą kitoms Baltarusijos aukštojo mokslo institucijomis, norinčiomis prisijungti prie Bolonijos proceso. EHU, SA atsižvelgęs į ankstesnio išorinio vertinimo metu (2017 m.) ekspertų pateiktas rekomendacijas dėl poveikio regiono ir šalies plėtrai, pateikė komentarus, kad po 2020 m. įvykių Baltarusijoje ryšiai su Baltarusijos aukštosiomis mokyklomis beveik nutrūko.

EHU indėlis į demokratinių Europos vertybių sklaidą kilmės valstybėje ir regione

18. EHU pateiktoje SA pripažįsta savo ribotą tiesioginę įtaką Baltarusijai. Remiantis 2021 m. atlikto EHU poveikio kilmės valstybei tyrimo (toliau – Tyrimas), inicijuoto LR užsienio reikalų ministerijos, duomenimis, nepaisant fakto, kad EHU studentai ir absolventai aktyviai dalyvavo protestuose prieš dabartinę valdžią, jie nemato savęs kaip tiesioginės jėgos, galinčios reikšmingai pakeisti politinius procesus Baltarusijoje.

19. SA nurodoma, kad EHU turi aiškia koncepciją ir viziją, kaip gali prisidėti prie Baltarusijos visuomenės ir švietimo sistemos plėtros, jei politinės sąlygos Baltarusijoje pasikeistų ir šalis eitu demokratizavimosi keliu, tačiau gilesnės ir platesnės įžvalgos nepateikiamos.

20. Teigiamai vertinami 2020–2023 m. EHU įgyvendinti tarptautiniai projektai, skirti Baltarusijos piliečiams ir diasporai. **Rekomenduojama** toliau dalyvauti tarptautiniuose projektuose ir iniciatyvose siekiant pritraukti kuo daugiau tarptautinių donorų paramos.

Duomenys apie EHU absolventus, grįžtančius į kilmės valstybę

21. Atlikus Tyrimą nustatyta, kad apie 75 % EHU absolventų grįžta į Baltarusiją baigę studijas ir aktyviai dalyvauja nevyriausybinų organizacijų veikloje vykdam šalis socialinę pertvarką, propaguojant baltarusių kultūrą ir plėtojant pilietinę visuomenę. Atkreiptinas dėmesys, kad Tyrimas buvo atliktas 2021 m. ir apėmė 2019–2021 m. laikotarpį. Atsižvelgiant į dabartinę politinę situaciją Baltarusijoje, sunku įvardyti, koks procentas EHU absolventų grįžta į Baltarusiją šiuo metu.

22. Taip pat, atlikus Tyrimą nustatyta, kad 90 % EHU studentų ir absolventų palaikė 2020-ųjų metų protestus prieš Baltarusijos valdžią ir juose dalyvavo ir tik 40 % apklausoje dalyvavusių ne EHU absolventų pažymėjo dalyvavę protestuose. Dešimtys EHU studentų ir absolventų buvo sulaukyti ir (arba) įkalinti. Vertintojos manymu, 2020 m. įvykiai Baltarusijoje parodė EHU veiklos svarbą prisidedant prie Baltarusijos pilietinės visuomenės formavimo.

EHU studentų ir absolventų indėlis į politinius, socialinius, ekonominius ir kultūrinius pokyčius kilmės valstybėje

23. Teigiamai vertinamas faktas, kad EHU Baltarusijoje yra sukūręs absolventų ir partnerių tinklą, kuris suteikia galimybę rinkti informaciją apie EHU studentus ir absolventus politinius kalinius, teikti paramą EHU alumnams, kviešti juos į EHU pristatyti savo projektus ir veiklas. Tai padeda EHU palaikyti glaudų ryšį su kilmės valstybe ir užmegzti ryšius su pilietinės visuomenės veikėjais, mokslininkais ir aktyvistais, ir vertinama kaip **gerosios praktikos** pavyzdys.

24. EHU savo pateiktoje SA nurodė šias pagrindines sritis, kuriose aktyviai dalyvauja EHU absolventai: a) *advokatūra, teisė ir NVO* (dirba organizacijose, kurios gina žmogaus teises); b) *žiniasklaida, prekių ženklai ir viešieji ryšiai* (dirba nepriklausomos žiniasklaidos priemonėse, nagrinėjančiose Baltarusijos problemas, rengia nemokamus žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo mokymus); c) *menas ir paveldas* (dirba meno kuratoriais, meno kritikais ir žurnalistais, kurie specializuojasi meno sektoriuje, vadovauja valstybiniais ir privatiems muziejams ir rekreacijos centrams); d) *verslas, IT ir verslumas* (dirba įvairiose verslo srityse, tokiose kaip IT, turizmas, savarankiškas darbas, kuria startuolius).

25. Reikia pripažinti, kad EHU studentai ir alumnai atlieka svarbų vaidmenį siekiant demokratizuoti Baltarusiją ir vystyti pilietinę visuomenę. Nemažai EHU absolventų prisideda prie rinkos vertės kūrimo skatindami ekonominį augimą, darbo vietų kūrimą, inovacijas. EHU absolventai dalyvauja įvairiose organizacijose, žiniasklaidos platformose, prisideda prie Baltarusijos socialinės pertvarkos skatinimo.

EHU indėlis skatinant lygias galimybes ir įvairovę kilmės valstybėje

26. Teigiamai vertintinas faktas, kad nuostatos dėl lygių galimybių ir įvairovės yra reglamentuotos EHU rektorius išsakymais: „EHU elgesio kodeksas“ (angl. *EHU Code of Conduct*), patvirtintas 2013 m. lapkričio 14 d., ir „EHU lygių galimybių ir lyčių lygybės politika ir jos įgyvendinimo planas“ (angl. *EHU Equal Opportunities and Gender Equality Policy and its Implementation Plan*), patvirtintas 2021 m. birželio 7 d.

27. Atkreiptinas dėmesys ir į EHU Lyčių studijų centro veiklą propaguojant lyčių lygybės politiką, vedamus seminarus ir atviras diskusijas. EHU kaip pavyzdį pateikė reguliariai vykstančius seminarus „Фемчетверг: Своя комната“, kuriuose studentams suteikiama galimybė sužinoti apie su lyčių lygybe ir diskriminacija susijusias problemas, išsakyti nuomonę, dalyvauti diskusijose. Vertintojos nuomone, Lyčių studijų centro veikla yra aktuali siekiant pakeisti stereotipinį moterų ir vyrų įvaizdį bei ugdant lyčių demokratijos principus, todėl vertintina kaip **gerosios praktikos** pavyzdys. Taip pat teigiamai vertinamas faktas, kad 2022 m. pradėta vykdyti nauja magistro studijų programa „Lyčių studijos“.

28. Teigiamai įvertintos ir EHU pastangos sukurti labiau įtraukią bendruomenę ir suteikti galimybes studijuoti ir dirbti negalią turintiems arba socialiai pažeidžiamiems asmenims.

Informacija apie kilmės valstybei aktualių temų įtraukimą į baigiamųjų darbų temas

29. EHU pateiktoje SA teigiama, kad kilmės valstybei aktualios temos įtraukimas į baigiamuosius darbus nėra privalomas, tačiau pabrėžiama, kad studentai dažnai patys pasirenka analizuoti tokias temas. Remiantis EHU pateikta baigiamųjų 2018–2022 m. baigiamųjų darbų statistika, 39,82 %

Humanitarinių mokslų ir menų akademinio departamento ir 32,29 % Socialinių mokslų akademinio departamento baigiamųjų darbų buvo nagrinėjamos su Baltarusija susijusios temos.

EHU akademinio ir administracinio personalo visuomeninio (pilietinio) aktyvumo raiškos įvairovė ir dinamika

30. EHU pateiktoje SA nurodo platų dėstytojų akademinės veiklos spektrą: straipsniai ir mokslinės publikacijos su Baltarusija susijusiomis temomis; meninė veikla (parodų, spektaklių organizavimą Baltarusijoje ir užsienyje); dalyvavimas konferencijose ir forumuose, apskritojo stalo diskusijose bei įvairiuose projektuose („Mokslo parduotuvė“, „Women in Tech“). Taip pat verta atkreipti dėmesį į EHU dėstytojų konsultacinį ir ekspertinį darbą rengiant naujos Baltarusijos konstitucijos pataisas bei parengiamuosius darbus planuojant valdžios perdavimą opozicinei Koordinacinei tarybai.

31. 2020 m. prezidento rinkimai Baltarusijoje ir po jų vykę politiniai įvykiai ne tik suteikė postūmį EHU dėstytojų akademinėi veiklai, paskatino aktyviau įsitraukti į tyrimus, susijusius su Baltarusijos politika ir kitomis aktualiomis temomis, bet ir paskatino dalyvauti visuomeninėje ir pilietinėje veikloje. EHU dėstytojai ir darbuotojai dalyvavo protestuose ir mitinguose Baltarusijoje ir kitose šalyse.

32. Teigiamai vertinamas Baltarusijos ir regioninių studijų centro įsteigimas 2022 m. pertvarkant 2007 m. įkurtą Baltarusijos istorinių tyrimų institutą. Tikėtina, kad perspektyvoje centras sustiprins EHU, kaip regioninio centro, orientuoto į nešališkus Baltarusijos istorijos, kultūros ir politikos tyrimus, profilį.

EHU ir socialinių partnerių kilmės valstybėje (arba susijusių su kilmės valstybe) bendradarbiavimo formos

33. EHU pateiktoje SA teigia, kad EHU išlaiko ryšius su pilietinės visuomenės organizacijomis ir socialiniais partneriais Baltarusijoje įvairiais būdais: bendradarbiauja su pilietine Baltarusijos žiniasklaida, dirba su bendruomenėmis, taip pat atlieka mokslinius tyrimus, populiarina mokslą. EHU teigimu, per savo veiklos egzilyje metus jis užmezgė tvirtus partnerystės ryšius su pilietinės visuomenės organizacijomis Baltarusijoje. SA nurodomi 34 EHU socialiniai partneriai, esantys kilmės valstybėje ar susiję su kilmės valstybe (367, IX priedas).

34. Po 2020 m. politinių įvykių nepriklausoma žiniasklaida, tarptautinės kultūrinės diplomatijos organizacijos ir pilietinės visuomenės organizacijos buvo priverstos nutraukti veiklą Baltarusijoje, kai kurios persikėlė į kitas valstybes (Lietuvą, Lenkiją). **Rekomenduojama** EHU bendruomenei labiau įsitraukti į bendras veiklas (renginius, susitikimus, projektus) su Baltarusijos pilietinės visuomenės organizacijomis, esančiomis Lietuvoje.

Informacija, kaip tarptautiniai donoriai ir kilmės valstybės pilietinės visuomenės organizacijos vertina EHU

35. Pastebėtina, kad po 2020 m. įvykių dalis valstybių donorių (Norvegija, Estija, Danija, Suomija) atnaujino savo paramą EHU. Baltarusijos valdžiai pradėjus susidorojimus su protestavusiais studentais ir dėstytojais, donorių akimis, EHU buvo matoma kaip potenciali institucija, kurioje galėtų toliau studijuoti nuo represijų nukentėję studentai ir dirbti nuo režimo nukentėję dėstytojai. Kai kurie donoriai patys pasiūlė tikslingą paramą represuotiems studentams ir mokslininkams paremti.

36. EHU teigia, kad vykdydamas edukacinę veiklą, bendradarbiauja su tarptautiniais donoriais. EHU partnerystė su Konrado Adenauerio fondo Baltarusijos biuru, apimanti bendradarbiavimą politikos mokslų srityje, vertinama kaip **gerosios praktikos** pavyzdys.

37. Europos Komisijos iniciatyva 2022 m. buvo įkurtas EHU patikos fondas, kurį administruoja VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra. Siekdamas užtikrinti grįžtamąjį ryšį su donoriais, EHU patikos fondas kasmet organizuoja donorių asamblėją, kurioje ne tik aptariamas einamųjų metų

biudžetas, bet informuojama apie metinio EHU veiklų plano įgyvendinimą, diskutuojama dėl EHU veiklos strategijos ir taip užtikrinamas fondo veiklos skaidrumas. **Rekomenduojama** EHU pačiam aktyviau dirbti mezgant ir palaikant ryšius su tarptautiniais donoriais (demokratinio pasaulio ambasadamis, įvairiais fondais, ypač JAV fondais).

EHU vaidmuo užtikrinant kilmės valstybės piliečių (studentų ir dėstytojų) galimybę naudotis bendromis Europos aukštojo mokslo programomis

38. EHU dalyvauja įvairiose ES aukštojo mokslo iniciatyvose, projektuose ir programose, tokiose kaip „Horizontas 2020“, „Jean Monnet“, „Erasmus+“, Lietuvos mokslo tarybos projektuose ir pan. EHU pagal ERASMUS+ programą yra užmezgusi per 70 partnerysčių. 2018–2022 m. pagal programą mokslo metams ar vienam semestruui studijuoti išvyko 135 EHU studentai.

39. Teigiamai vertinama tai, kad EHU, kaip OSUN (Atviros visuomenės universitetų tinklas) narys, turi galimybes įtraukti studentus į veiklas, individualius ir grupinius pilietinio įsitraukimo projektus, naudingus ne tik EHU bendruomenei, bet ir platesnei visuomenei vietos, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis.

40. **Apibendrinant** galima teigti, kad EHU daro netiesioginį teigiamą poveikį Baltarusijai. Palyginti su Baltarusijos aukštosiomis mokyklomis, EHU išskiria tuo, kad suteikia galimybę mokytis ir mokyti be jokių politinių ir ideologinių suvaržymų. EHU yra skiriamas dėmesys baltarusių kalbai ir paveldui. Tačiau EHU absolventai nemato savęs kaip tiesioginės jėgos, galinčios reikšmingai pakeisti politinius procesus Baltarusijoje. 2021 m. Tyrimo duomenimis, apie 75 % EHU studijas baigusių absolventų grįžta į Baltarusiją, bet dėl objektyvių priežasčių sunku nurodyti, koks procentas EHU absolventų grįžta į Baltarusiją šiuo metu. 2020 m. įvykiai Baltarusijoje parodė EHU veiklos svarbą prisidedant prie Baltarusijos pilietinės visuomenės formavimo. EHU studentai ir absolventai palaikė protestus ir juose dalyvavo, dešimtys buvo sulaikyti ir (arba) įkalinti arba vis dar yra įkalinti. EHU dėstytojai ir darbuotojai taip pat dalyvavo protestuose ir mitinguose Baltarusijoje ir kitose šalyse. 2020 m. įvykiai suteikė postūmį EHU dėstytojų akademinėi veiklai, paskatino aktyviau įsitraukti į tyrimus, susijusius su Baltarusijos politika ir kitomis aktualiomis temomis. EHU teigia, kad išlaiko ryšius su Baltarusijos pilietinės visuomenės organizacijomis, socialiniais partneriais ir pilietine Baltarusijos žiniasklaida. Pastebėtina, kad po 2020 m. įvykių dalis valstybių donorių atnaujino savo paramą EHU. 2022 m. Europos Komisijos iniciatyva buvo įkurtas EHU patikos fondas. Be to, Europos Komisija priėmė sprendimą dėl EHU finansavimo iš Europos programų (EU4Belarus), o tai užtikrins universiteto finansinį stabilumą.

41. **Sprendimas:** sritis yra plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų, jai yra skiriami 3 balai.

IV. GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

Vertintoja nustatė šiuos gerosios praktikos pavyzdžius:

- EHU Baltarusijoje sukurtas absolventų ir partnerių tinklas, suteikiantis galimybę rinkti informaciją apie EHU studentus ir absolventus politinius kalinius, teikti paramą EHU alumnams kviečiant juos į EHU pristatyti savo projektus ir veiklas vertinama kaip **gerosios praktikos** pavyzdys.
- Lyčių studijų centro veikla yra aktuali siekiant pakeisti stereotipinį moterų ir vyrų įvaizdį bei ugdati lyčių demokratijos principus, todėl vertintina kaip **gerosios praktikos** pavyzdys.
- EHU partnerystė su Konrado Adenauerio fondo Baltarusijos biuru, apimanti bendradarbiavimą politikos mokslų srityje, vertinama kaip **gerosios praktikos** pavyzdys.

V. VEIKLOS TOBULINIMO REKOMENDACIJOS

Vertintojos rekomendacijos, kaip būtų galima toliau tobulinti veiklą:

- **Rekomenduojama** plėsti baltarusių kalbos vartojimą EHU, stiprinti studentų baltarusišką tapatybę.
- **Rekomenduojama** sustiprinti lietuvių kalbos mokymąsi EHU ir taip sudaryti studentams galimybę lengviau integruotis Lietuvoje, pirmiausia atsižvelgiant į tai, kad dėl politinių aplinkybių po studijų dalis studentų negrįžta į Baltarusiją.
- **Rekomenduojama** pradėti vykdyti projektą „EHU nuotolinio mokymosi centro įsteigimas ir Baltarusijos nepriklausomų nuotolinio mokymosi paslaugų teikėjų tinklo sukūrimas“ kaip įmanoma skubiau.
- **Rekomenduojama** ir toliau dalyvauti tarptautiniuose projektuose ir iniciatyvose siekiant pritraukti kuo daugiau tarptautinių donorų paramos. Taip pat **rekomenduojama** EHU pačiam aktyviau dirbti mezgant ir palaikant ryšius su tarptautiniais donorais (demokratinio pasaulio ambasadamis, įvairiais fondais, ypač JAV fondais).
- **Rekomenduojama** EHU bendruomenei labiau įsitraukti į bendras veiklas (renginius, susitikimus, projektus) su Baltarusijos pilietinės visuomenės organizacijomis, esančiomis Lietuvoje.
- **Rekomenduojama** ir toliau išlaikant EHU baltarusiškąją dimensiją, žvelgiant į naujas geopolitines realijas, siekti universiteto kaip regioninio edukacinio centro perspektyvų/ambicijos.